

STAVANGER KOMMUNE

Oppvekst og levekår

Helse- og omsorgsdepartementet
Universitetsgt. 2
Pb. 8011 Dep.

0030 Oslo

Postadr.: Pb. 8001, 4068 Stavanger
Besøksadr.: Ny Olavskleiv 6
Telefon: 04005. Faks: 51508555
E-post: postmottak.oppvekst@stavanger.kommune.no
www.stavanger.kommune.no
Org.nr. NO 964 965 226

DERES REFERANSE

VÅR REFERANSE
JDM-12/4409-8

JOURNALNR.
30491/12

DATO
11.05.2012

Stavanger kommunes høringsuttalelse til endringer i tobakkskadeloven

Høringsarbeidet

Departementets forslag til endringer i tobakkskadeloven er drøftet i samfunnsmedisinsk fagstab og med miljørettet helsevern i Brannvesenet IKS. Sistnevnte har i dag ansvar for skjenkekontrollen og kan ved innføring av en bevillingsordning for tobakksvarer få tilsynsansvaret som vil bli lagt på kommunene etter tobakkskadeloven.

Høringsuttalelsen har vært behandlet i Funksjonshemmedes råd, Innvandrerrådet, Eldrerådet, kommunalstyret for levekår og Formannskapet i Stavanger kommune.

Høringsuttalelse

Tobakkskadeloven har på noen områder vært uklar. Lovens formål «er å begrense de helseskader som bruk av tobakksvarer medfører». På dette grunnlag ser Stavanger kommune positivt på at tobakkskadeloven på noen områder presiseres og i noen grad videreføres.

Tobakksvarer er lovlige å selge og bruke på tross av sine skadevirkninger, på samme måte som alkohol. Stavanger kommune er av den oppfatning at lovverket om tobakksalg bør knyttes tett opp til lovverket om salg av alkohol, med noen få unntak. Nærmere omtale av dette er gjort i kapittelet om bevillingsordning.

Stavanger kommune er i hovedsak enig i høringsutkastet fra Helse- og omsorgsdepartementet, men har følgende kommentarer:

§ 12. Røykeforbud i lokaler og transportmidler

Stavanger kommune støtter forslaget om nasjonale retningslinjer for utforming av uteserveringer.

Det bes om at det utarbeides sentrale retningslinjer for hvordan uteserveringer kan utformes. Her bør det spesifiseres høyde på vegger, bruk av markiser, parasoller og/eller permanente tak, samt gis retningslinjer for bruk av innelukkede bakgårder. Dette er viktig for å sikre likebehandling av

utestedene i de enkelte kommunene, og for å sikre en forutsigbar saksbehandling av tilsynssakene etter tobakkskadeloven.

§ 12B. Tobakksforbud i lokaler og uteområder til barnehager (ny)

§ 12C. Tobakksforbud for elever i skoletiden og i skolens uteområder (ny)

Stavanger kommune er enige i forslaget i paragrafene § 12 b og c, men vil be departementet vurdere også å lovfeste et påbud om tobakksfri arbeidstid også for ansatte i barnehager og skoler innenfor arbeidsforholdets kjerneområde og kjernetid, dvs. i det tidsrommet av arbeidsdagen der man har direkte kontakt med barn/elever, enten på skolen/barnehagens område, eller på utflukter.

Det bør også vurderes om et slikt forbud skal inkludere alle som jobber i samhandling med barn og unge.

Kapittel ... Bevillingsordning for salg av tobakksvarer

Kapittelet om bevilling omtales samlet.

Det er to alternativer til bevillingsordning. Det ene er å gi alle utsalgssteder som per i dag selger tobakk fortsette med dette, forutsatt at de søker kommunen om bevilling (alternativ 1). Den eneste konkrete endringen utsalgsstedene må foreta er å sikre at det kun er ansatte over 18 år som har lov til å selge tobakksvarer. Norge vil da fortsatt ha ca 7000 utsalgssteder.

Alternativ to er at kun utsalgssteder som i dag har bevilling for å selge alkohol kunne søke om bevilling til å selge tobakk. Antallet utsalgssteder vil da minske til 4000.

Ved alternativ 1 er kostnaden per sparte leveår beregnet til å være gjennomsnittlig 280 500 kr. Ved alternativ 2 er kostnaden per sparte leveår beregnet til å være gjennomsnittlig 72 000 kr.

Dette er tall med stor grad av usikkerhet knyttet til seg, og hele diskusjonen er foretatt i et notat skrevet av Hans Olav Melberg (UiO), men det synes ikke å være knyttet usikkerhet til det faktum at nytten av en bevillingsordning som beskrevet i alternativ 2 er mye større enn alt.1.

Kommunen vil få plikt til å drive tilsyn tobakkskadeloven med utsalgsstedene, på samme måte som man i dag driver kontroll med utsalgssteder for alkohol. Antallet virksomheter som skal kontrolleres vil på det nærmeste bli doblet, og for en del kommuner vil det bli vanskelig å drive en kontroll som i tilstrekkelig grad virker etter hensikten.

I høringsnotatet framstilles en streng bevillingsordning å være det beste tiltaket for å hindre bruk av tobakk og dermed tobakkskader. Departementet anbefaler allikevel at den minst strenge bevillingsordningen innføres. Stavanger kommune i lys av høringsnotatet usikker på om dette virkemiddelet vil virke begrensende på tobakksbruken i Norge. Den vil i alle fall være en svært byråkratiserende ordning om den innføres som vil kreve betydelig økt bruk av ressurser, både for kommunen og utsalgsstedene. Stavanger kommune er derfor usikker på om en bevillingsordning for tobakksvarer er et hensiktsmessig virkemiddel. Kommunen vil derfor anbefale at dette tiltaket ikke innføres uten videre utredning av tiltakets effekt.

Oppsummering

Tobakkskadeloven har utvilsomt vært en suksess, og det er nå naturlig å endre loven på noen punkter på grunnlag av de erfaringer som er gjort, og utfra lovens hensikt.

Loven i dag spesifiserer ikke klart hvilke krav som skal stilles til uteserveringer for at røyking skal kunne tillates. Det er etter Stavanger kommunes vurdering særdeles viktig at dette spesifiseres slik at likebehandling av landets uteserveringssteder sikres. Nasjonale retningslinjer for utforming av uteserveringer vil gjøre det lettere for både kommuner og utesteder å forholde seg til regelverket, og vil hindre uheldig forskjellsbehandling fra kommune til kommune.

Videre mener Stavanger kommune at det bør vurderes å lovfeste røykfri arbeidsdag for ansatte som i særlig grad fungerer som rollemodell eller og forbilder for barn og unge.

Stavanger kommune er usikker på om en bevillingsordning for tobakk faktisk vil begrense tobakksforbudet i Norge sett i lys av høringsnotatet. Når dette ikke framstår som et virkemiddel med stor grad av sikkerhet og som i så stor grad vil virke byråkratiserende og kostnadsdrivende vil vi anbefale at dette utsettes til en videre utredning eventuelt kan påvise høy grad av effekt på tobakksforbruket.

Med hilsen

Per Haarr
direktør for oppvekst og levekår

Egil Bjørnløv
helsesjef

Janne Dahle-Melhus
saksbehandler